

A nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*) vonulásának dinamikája, zsírraktározása és szárnymorfológiai jellemzői az őszi vonulási időszakban

Mátrai Norbert, Gyurácz József és Bank László

Mátrai, N., Gyurácz, J. and Bank, L. 2008. Migration dynamics, fat reserves, and wing morphology in the Savi's Warbler (*Locustella luscinioides*) during the autumn migration. - *Ornis Hung.* 15-16: 109-109.

A Dunántúl déli részén található Sumonyi-halastavak (45°48'N; 17°56'E) nádszegélyében 1983-tól 2003-ig 2518 nádi tücsökmadarat gyűrtünk meg. A gyűrzési adatok feldolgozásnak és jelen tanulmányunk célja: 1. A vonuló populációk évi egyedszám-változásának megállapítása. 2. A nádi tücsökmadár őszi vonulásának dinamikai jellemzése a napi fogások alapján. 3. A vonuló populációk elkülönítése biometriai vizsgálatokkal. 4. A vizsgálati terület szerepének megállapítása a nádi tücsökmadarak őszi vonulásában. Az 1983-tól 1992-ig exponenciális csökkenő trend figyelhető meg az egyedszám-változási index alakulásban ($R^2=0,81$). 1992-től a kisebb-nagyobb éves ingadozások mellett a nádi tücsökmadarak állománya stabilnak tekinthető. A gyűrzést követő években visszafogott madarak 77%-át a gyűrzést követő első évben fogtuk vissza. Július második fele, augusztus eleje a vonulás csúcsideje, amikor elsősorban a rövidebb átlagos szárnyhosszúságú helyi, illetve nem nagy távolságból érkező madarak vannak jelen a nádszegélyben. Majd augusztus közepén, második felében érkezik még egy, az előbbi madaraknál nagyobb átlagos szárnyhosszúságú, de lényegesen kisebb számú vonuló populáció. Egyes egyedek vonulása szeptemberig, sőt októberig is elhúzódhat. A hosszabb szárnyú tücsökmadarak a Kárpát-medence északi vidékeiről, csehországi és szlovák területekről származhatnak a néhány megkerülési adat alapján. A Kárpátoktól északra költő populációk valószínű nem vonulnak át hazánkon. A visszafogott madarak aránya az egyes években 18% és 28% között változott, a visszafogott madarak átlagos testtömege az utolsó visszafogáskor szignifikánsan nagyobb volt, mint az első befogás alkalmával. A befogott fiatal és öreg nádi tücsökmadarak horizontális eloszlása egyenletes, vertikális eloszlásukban aggregálódás figyelhető meg, a nádi tücsökmadarak több mint egyharmadát a legelső hálózsebben fogtuk be.

Mátrai N., Szent István Egyetem, Állattani és Ökológiai Tanszék, 2013 Gödöllő, Páter K. u. 1., e-mail: orber@freemail.hu

Gyurácz J., Berzsényi Dániel Főiskola, Állattani Tanszék, 9700 Szombathely, Károli G. tér 4., e-mail: gyjzosi@bdtf.hu

Bank L., MME Baranya megyei Csoportja, 7622 Pécs, Siklósi út 22. e-mail: mmepecs@hu.inter.net

